

EKONOMSKA ŠOLA MURSKA SOBOTA

SREDNJA ŠOLA IN GIMNAZIJA

Noršinska ul. 13

9000 Murska Sobota

Naslov inovacijskega projekta: »Elektronski učitelj«

Raven dosege: 4. – didaktični preboj, novost je model transformativnega učenja v odprtem kurikulumu

Raziskovalno vprašanje:

Na kakšen način lahko z e-gradivi vzpostavimo t.i. »raziskovalni miselni proces«?

Kako podajanje učne snovi s strani učitelja dijakom spremeni v proces, ki ga imenujemo transformativno učenje? Transformativno učenje je proces, pri katerem so predhodne, (nekritično) prevzete ideje, prepričanja, vrednote ali stališča postavljena pod vprašaj, in se oblikujejo nova, ki imajo za posameznika večjo veljavnost. Do tega pride takrat, ko se spremenijo vzorci mišljenja. Jack Mezirov kot 4 glavne sestavine tega procesa navaja izkušnje, individualno kritično refleksijo, reflektivno razpravo v skupini in (novo) delovanje (ali razumsko potrdimo vzorec delovanja).

Cilj IP:

Dijaki ob podpori oziroma spodbudi vzpostavijo odprto fleksibilno okolje. Dijakom prepustimo prostor in čas, da se sami organizirajo in del procesa izpeljejo samostojno, tako prevzamejo tudi odgovornost za svoje delo.

Želeli smo, da dijaki del procesa učenja izvedejo samostojno in svoja mnenja in prepričanja postavijo pod vprašaj. Ob izdelavi učnih gradiv, bi spoznali nova dejstva, pridobili izkušnje, diskutirali ter oblikovali nove ideje. Tako bi sprožili transformacijski proces, ki ima po Mezirovu 10 faz:

1. Pojav dileme:	Takoj na začetku smo si postavili naslednja vprašanja: Kaj bomo delali? Koliko nalog je dovolj? Kaj bo glavni cilj? Ali bomo časovno in prostorsko vse zmogli narediti? Ali bomo našli dovolj časa za projekt poleg vseh šolskih obveznosti? Ali je tema dovolj široka, da se v njej najdejo vsi sodelujoči predmeti? Kaj se bo zgodilo z projektom, če se najdemo v začaranem krogu vprašanj, dejanj za katere ne bomo našli rešitve oziroma odgovora? Ali bomo dokazali, da »učenje za življenje« v praksi obstaja?
2. Strah pred porazom	V drugem delu smo poskušali vse načrtovane aktivnosti uresničiti. Naše raziskovalno vprašanje se je nanašalo na kakšen način lahko z e-gradivi vzpostavimo t.i. »raziskovalni miselni proces«? Na začetku smo imeli jasno načrtovano nalogo, da dijaki

	<p>z našo pomočjo izdelajo kar se da čim več prosojnic na različnih predmetnih področjih, vzpostavijo facebook stran, spletne strani na določene teme in posnamejo film.</p> <p>V tej fazi so se pojavila vprašanja: Ali bomo to vse zmogli? Kdo bo prevzel vodilno vlogo? Kako bodo naloge razdeljene? Kako velik delež bomo prevzele učiteljice? Kako velik delež bodo prevzeli dijaki?</p>
3. Kritično ocenjevanje	<p>V tej fazi smo se učitelji začeli povezovati z dijaki. Poskušali smo odpraviti šibke točke, ki bi nas lahko ovirale pri dosegu cilja. S tem je bilo predvsem mišljeno, kako motivirati vse dijake. Naša naloga je bila, da si bo vsak dijak našel področje, kjer bodo njegove veščine prišle do izraza, da se ne bo noben izmikal delu in učenju.</p>
4. Spoznanje o nezadovoljstvu pri vseh udeležencih oziroma prvi pojav transformacije,	<p>Ugotovili smo, da šolska ura ni dovolj dolga, da bi lahko izpeljali projekt. Naložili smo si veliko dodatnega dela izven pouka in v glavnem odmoru.</p> <p>Dodatno delo se je pojavilo z načrtovanjem ekskurzije, ker smo se podali v neznano (imeli smo le načrt taborišča in mesta).</p> <p>Skupaj z dijaki smo odkrili skupno točko, to je želja po spremembi.</p>
5. Iskanje opcij za spremembo/ reorganizacijo vlog, odnosov in dejanj	<p>Učiteljice smo situacijo poskušale rešiti s tem, da smo dijake razdelile v 4 skupine in izbrale vodje skupin (namerno tiste dijake, ki so introvertirani). S tem smo nehote vplivali na nove odnose med dijaki in prerazporeditev vlog pri dijakih in tudi pri nas.</p>
6. Novo načrtovanje	<p>Vzrok za novo načrtovanje so bile spreminjajoče se ideje dijakov in učiteljev. Prav tako smo se odločili, da filme predstavimo ob 70- obletnici konca 2. svetovne vojne na naši šoli.</p> <p>Pojavile so se težave s sodobno tehnologijo (izguba nekaterih posnetkov)</p>
7. prisvojitve novih strategij za uresničitev novih ciljev	<p>Dijaki so postali vodilni, izvedli so 85 % vsega dela samostojno. Prišlo je do reorganizacije izvedbenega kurikula. Učiteljice smo načrtno prepustile dijakom celoten proces dela. Nam je ostalo le 15% dela oziroma sprotnega nadzora nad delom (načrtovanje ekskurzije, priprava delovnih listov, pisanje priprav, svetovanje dijakov).</p>
8. poskus igranja spremenjenih vlog	<p>Učiteljice smo bile potisnjene v vlogo "nadzornika" in svetovalca. Soočene smo bile s težavo »Kakšna je moja nova vloga? Kje je moje mesto?</p>
9. razvoj novih možnosti	<p>Dijaki so prevzeli aktivno vlogo pri ustvarjanju izdelkov</p>

in nove samozavesti zaradi spremembe vlog	(filmov)- izbira slik, posnetkov, glasbe, montiranje, oblikovanje vabil in plakatov za predstavitev. Pojav večje samozavesti pri dijakih. Nove do sedaj »skrite« zmožnosti, ki so se pokazale ob organizaciji dogodka »70- obletnice konca 2. svetovne vojne«, ki so ga dijaki organizirali samostojno. Naloga učiteljic je bila le ta, da smo poskrbele za rezervacijo predavalnice.
10. prevzem novega načina, zaradi novih perspektiv, ki so se pojavile ob transformaciji	Uvedli smo nove učne metode, nove strategije učenja in poučevanja, kjer smo učitelji namerno odstopili izvedbo dijakom. S tem smo vplivali tudi na spremembe pri obliki in načinu ocenjevanja. V tem šolskem letu bomo pripravili delavnico za osnovnošolce in srednješolce, prav tako bomo naš aktivni učni projekt »akcijski pouk« predstavili na informativnem dnevu.

Vizija – namen učnega procesa:Zmožnost »situacijskega učenja«

Pri opredelitvi situacijskega učenja smo sledili spodnji opredelitvi. Učenje, ki ni ločeno od vsakdanjega življenja in je del delovanja posameznika v dialogu z okoljem, imenujemo učenje v vsakdanjem življenju (learning in every day life) ali situacijsko učenje (situated learning)

Izvedba:

Da gre za situacijsko učenje je podkrepila načrtovana strokovna ekskurzija v Linz, kjer smo si ogledali koncentracijsko taborišče Mauthausen, pri tem smo se podali v neznan, ker drugega kot načrt mesta in taborišča nismo imeli. Na tej točki se je zgodil preboj s strani učiteljev. Postavili smo si sledeče vprašanja: Ali bodo elektronski viri, ki jih imamo o taborišču dovolj, da posnamemo filme? Kaj pričakujejo dijaki? Ali so naši plani dela dovolj za uspešno izvedbo ekskurzije?

S samo ekskurzijo smo vzbudili raziskovalni duh. Dijakom smo na tej točki dali prostor in čas, ter s tem vzpostavili odprto in fleksibilno učno okolje. Dijaki so si samostojno ogledali taborišče, sami iskali materialne vire za film, se pogovarjali o čustvih, ki so se pojavila, ob ogledu terena, načrtovali so vloge v skupini.

Nova reorganizacija se je zgodila ob prihodu domov, ko smo ugotovili, da smo izgubili filmski material druge kamere. Dijaki so sami poskušali situacijo rešiti s tem, da bi se še ena skupina vrnila v taborišče in še enkrat posnela kadre. Vendar so ob pregledu ostalega materiala ugotovili, da ga je dovolj. Pri tem so našli tudi »rdečo nit projekta«, to so njihove noge, ko gredo na ogled barake.

Dokazi (AR):

Objava v spletni učilnici: <https://sites.google.com/site/euciteljprojekt/home>

Evalvacija:

Rezultat so štirje posneti in predvajani dokumentarni filmi. Projektno delo smo zaključili z predstavitvijo dokumentarni filmov, ki so jih dijaki posneli na temo "Preganjanje Judov in nastanek koncentracijskih taborišč". V samo predstavitev smo vključili tudi pogovor z gospo Eriko Fürst, ki je preživela Auschwitz.

Pri psihologiji so rezultati učna gradiva, ki so jih izdelali dijaki za dijake (metoda praktičnih del). Prikazani so v spletni učilnici.

Sodelavci in javnost so pozitivno sprejeli izpeljavo inovacijskega projekta. Dijaki so bili bolj kot po navadi motivirani za delo z IKT in raziskovanjem na terenu. S sodelujočimi dijaki smo se po koncu predstavitve pogovorili in skupno ugotovili, da je takšna učna izkušnja bila zanimiva in koristna.

Z izvajanjem si prizadevamo izboljšati učno pomoč med dijaki, z uvedbo elektronskih medijev jo delamo dostopnejšo uporabnikom. Tako smo ugotovili da je E- gradiva mogoče uvajati pri vseh predmetih.

Inovacija:

Uspele smo reorganizirati izvedbeni kurikulum, kjer smo učiteljice dijakom po reorganizaciji dela v projektu prepustile velik delež učnega procesa.

Postavile smo si izziv, kako »aktivno- situacijsko učenje« uspešno prenesemo v prakso. Sam IP nam je uspel, saj so se pojavile prve spremembe v izvedbenem kurikulumu na ravni šole. Uvedli smo nove učne metode, nove strategije učenja in poučevanja, kjer smo učitelji namerno odstopili izvedbo večjega dela učnega procesa dijakom. S tem smo vplivali tudi na spremembe pri obliki in načinu ocenjevanja.

V tem šolskem letu bomo pripravili delavnico za osnovnošolce, kjer bomo poskušali na podoben način montirati film. Prav tako bomo »situacijsko učenje« predstavili na informativnem dnevu. V okviru zgodovinskega krožka se bomo z dijaki odpravili na podobno pot raziskovanja in snemanja »mini dokumentarcev«.

Vodja IP: mag. Metka Gelt

Članici: Nataša Gomiunik, prof. in Renata Ivanič, prof.

Viri:

<http://revije.ff.uni-lj.si/AndragoskaSpoznanja/article/view/482> (ogled 18.1.2016)

<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED423422.pdf> (ogled 18.1.2016)

http://www.mednarodniodnosi.si/cmo/enhanced_EU_content/documents/Transformativno%20in%20avtentni%C4%8Dno%20u%C4%8Denje_MAJA%20UMEK.pptx (ogled 18.1.2016)

https://de.wikipedia.org/wiki/Transformatives_Lernen (ogled 18.1.2016)

Mezirow, Jack: "Fostering critical reflection in adulthood. A guide to transformative and emancipatory learning." Jossey-Bass Publishers, San Francisco 1990.